

For så vidt angår retsplejelovens § 1017 b vedrørende straffen for omtale af en sag om overtrædelse af straffelovens kapitel 24 om forbrydelser mod kønsædeligheden m.v., er Justitsministeriet enig med Strafferetsplejeudvalget i, at der ikke på nuværende tidspunkt er tilstrækkeligt grundlag for at foreslå en ændring af bestemmelsen. Justitsministeriet finder derimod, at anklagemyndigheden og bistandsadvokaten i højere grad bør være opmærksomme på bestemmelsen og i de enkelte tilfælde overveje, om der er grundlag for at skride ind.

Om anvendelsesområdet for de foreslåede bestemmelser henvises til pkt. 3.5.2. nedenfor.

3.5. Reglernes anvendelsesområde

3.5.1. Strafferetsplejeudvalgets overvejelser

Strafferetsplejeudvalget har *kapitel 5, afsnit 5.7.*, nøje overvejet den nærmere afgrænsning af anvendelsesområdet for de i betænkningen foreslåede bestemmelser. Udvalget anfører, at afgrænsningen af anvendelsesområdet i en række relationer vil kunne diskuteres, og at der altid vil kunne argumenteres for forskellige udvidelser eller begrænsninger i forhold til en fælles formel. Udvalget tillægger det imidlertid betydelig vægt, at der – også af hensyn til regelsættets overskuelighed – så vidt muligt fastlægges et fælles anvendelsesområde for de foreslåede særregler, samt at der ikke tillægges særreglerne et for vidt anvendelsesområde.

På den baggrund finder udvalget, at det er nærliggende at holde sig inden for det anvendelsesområde, som efter de gældende regler i retsplejeloven er fastlagt for ikke blot den obligatoriske advokatbeskikkelse efter § 741 a, stk. 1, men også reglen om forurettedes krav på dørlukning efter § 29 a.

Udvalget foreslår på den baggrund, at de foreslåede nye regler skal gælde i sager om overtrædelse af straffelovens § 210 (incest), § 216 (voldtægt), § 217 (anden tvang), § 218, stk. 2 (»forsvarsløse«), § 222, stk. 2, 2. led (under 12 år + tvang m.v.) og § 223, stk. 1 (under 18 år + betroelsesforhold m.v.), samt i sager om overtrædelse af straffelovens § 224 (anden kønslig omgængelse) og § 225 (om homoseksuelle forhold), jf. § 210, § 216, § 217, § 218, stk. 2, § 222, stk. 2, 2. led, og 223, stk. 1.

Udvalget finder dog, at de foreslåede nye regler om bistandsadvokatens aktindsigt og indkaldelse til retsmøder bør gælde i alle sager, herunder alle sædelighedssager.

Der henvises nærmere til betænkningens side 68-69.

3.5.2. Lovforslagets udformning

Justitsministeriet er enig i Strafferetsplejeudvalgets synspunkter og forslag, og lovforslaget er udformet i overensstemmelse hermed.

Der henvises til lovforslagets § 1, nr. 1 (§ 741 a, stk. 2) og bemærkningerne hertil.

4. Bistandsadvokat til afdødes pårørende i straffesager mod politiet

4.1. Gældende ret

Retsplejelovens kapitel 93 c om straffesager mod politipersonale blev indsat i retsplejeloven ved lov nr. 393 af 14. juni 1995, jf. FT 1994-95, tillæg A, spalte 3560 og spalte 3573-3575.

Det følger af retsplejelovens § 1020 a, stk. 2, at statsadvokaten skal indlede efterforskning i alle tilfælde, hvor en person er afgået ved døden eller kommet alvorligt til skade som følge af politiets indgriben, eller mens den pågældende er i politiets varetægt.

Efter retsplejelovens § 1020 e, stk. 1, beskikker retten på den forurettedes begæring en advokat for den pågældende, når forholdene taler derfor, eller såfremt det følger af bestemmelserne i kapitel 66 a. Efter bestemmelsen er der derimod *ikke* hjemmel til at beskikke en advokat for en afdødes pårørende, jf. herved U 2000.390H, hvor Østre Landsret bl.a. udtalte følgende:

»Hensynene bag ordningen ved gennemførelse af den ændrede behandling af klager over politipersonalet m.v. (jf. lov nr. 393 af 14. juni 1995) skyldes ikke mindst ønsket om at tilvejebringe større tillid ved, at det er statsadvokaten og ikke politiet, der skal stå for undersøgelse af en sag, kombineret med udvidet adgang til advokatbeskikkelse for klageren (og den indklagede). Af forarbejderne fremgår, at retten skal have en udvidet adgang til på klagerens/forurettedes begæring at beskikke advokat, »når forholdene taler derfor«. Der skal herved foretages en konkret vurdering af de foreliggende oplysninger og sagens alvor, ligesom det bør indgå i vurderingen, i hvilket omfang klagen er underbygget. Der kan være særlig anledning til beskikkelse, hvis klageren/forurettede er mindreårig eller på grund af sygdom har et særligt behov for bistand. Forarbejderne indeholder derimod ikke bemærkninger om beskikkelse af advokat for de efterladte.

Således som bestemmelserne i kapitel 93 b og c om beskikkelse af bistandsadvokat for klageren/den forurettede er affattet sammenholdt med det i forarbejderne hertil anførte om baggrunden for advokatbeskikkelse, finder landsretten ikke, at der